

**LASĪTPRASMES MŪSDIENU AKTUALITĀTE:
ATTĪSTĪŠANAS ŠĶĒRŠĻI UN IEGUVUMI MĀCĪBU
PROCESĀ PAMATSKOLĀ NO 7. LĪDZ 9. KLASEI**
*The Contemporary Relevance, Barriers and Benefits of the
Development of Reading Interest in Lower Secondary Education*

Agnese Laškova

Liepaja University, Latvia

Maija Ročāne

Liepaja University, Latvia

Abstract: Nowadays the importance of reading is increasing, emphasised and valued not only in the field of education, but also in the context of the development of the knowledge society. If an individual is not able to understand the meaning of a text, he is not able to analyse, critically evaluate and verify the information and facts it contains as well as to formulate own opinion. This also undermines the growth of society, because in the 21st century forming one's own opinion is a prerequisite and a cornerstone for the existence of a democratic society. It must be admitted that students' interest in reading in Latvia is decreasing rapidly: only 13% of respondents aged 15-18 read a book every day or every other day. Therefore it is important not only to put emphasis on developing reading skills, but also to promote students' interest in reading and individual reading behaviour. The aim of this publication is to describe the possibilities of promoting reading in lower secondary school as well as the theoretical and empirical aspects of students' individual interest in reading.

Keywords: interest in reading, reading, reading behaviour, reading skills, students.

Ievads

Introduction

Lasīšana attīsta iztēli un radošumu, pilnveido komunikācijas prasmes un koncentrēšanās spējas. 21. gadsimts ir arī viltus ziņu laikmets, līdz ar to sabiedrībā aizvien vairāk tiek akcentēta un novērtēta lasītprasmes nozīme, jo lasītprasme ir cieši saistīta ar medijpratību – informācijas iegūšanu, saprašanu, analizēšanu un izvērtēšanu (Klētnieks, 2021).

Ir svarīgi, lai indivīds spētu ne tikai izlasīt informāciju, bet arī kritiski izvērtēt tajā iekļauto saturu. Svarīgs lasītprasmes priekšnoteikums ir skolēnu individuālās intereses veicināšana par lasīšanu. Mērķus, kādēļ cilvēks izvēlas lasīt konkrētu tekstu, var klasificēt šādās grupās: akadēmiskie mērķi lasīšanā (angļu: *academic purposes*) un rekreatīvie mērķi lasīšanā (angļu: *recreational purposes*) (Buzetto-

More et al., 2007). Akadēmisko mērķu lasīšanā īstenošana balstās nepieciešamībā iegūt kādas konkrētas zināšanas, piemēram, skolā vai arī universitātē, taču viennozīmīgi akadēmiskos mērķus var asociēt arī ar prieka un gandarījuma gūšanu atkarībā no lasītāja attieksmes. Teksti akadēmisko mērķu sasniegšanai lasīšanā var būt gan paša lasītāja izvēle, gan arī obligāts uzdevums kāda uzdevuma izpildei. Taču var uzskatīt arī, ka akadēmisko mērķu izvirzīšanas rezultātā sasniegtais rezultāts visbiežāk tiek arī ārēji kontrolēts (referāti, pārbaudes darbi u.c.), piemēram, no skolotāja puses. Savukārt rekreatīvo mērķu lasīšanā sasniegšana lielā mērā ir paša cilvēka izvēle, visbiežāk, lai atpūstos un gūtu gandarījumu, kā arī iegūtu jaunas zināšanas. Tādējādi var uzskatīt, ka kontroles aspekts ir vairāk asociējams ar akadēmiskajiem mērķiem lasīšanā, savukārt brīvā izvēle ar rekreatīvajiem mērķiem lasīšanā, kas visbiežāk ir *neobligāta*, paša lasītāja vadīta aktivitāte, ko parasti veic brīvajā laikā (McKenna et al., 2012). Publikācijas autoru profesionālā darba pieredze un novērojumi liecina, ka vairumā gadījumos skolēni lasa tikai gadījumos, kad kāds teksts viņiem ir jālasa obligāti un diemžēl tikai ļoti nelielam skolēnu skaitam lasīšana ir viņu izvēle, kuras rezultāts ir prieka un gandarījuma gūšana pašam lasītājam. Pētījums “*Bērni lasa mazāk nekā jebkad agrāk*” (Ferguson, 2020) par skolēnu lasītprasmi atklāj, ka tikai 26% jaunieši vecumā līdz 18 gadiem katru dienu pavada kādu laiku posmu lasot. Pētījums atklāj, ka aizvien mazāk bērnu lasa, un šis rādītājs samazinās, bērnam augot. 5 līdz 8 gadus veci bērni ar gandarījumu lasa divas reizes vairāk nekā 14 līdz 16 gadus veci jaunieši.

Savukārt Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centra “Pētījums par Latvijas iedzīvotāju grāmatu lasīšanas paradumiem” atklāj, ka tikai 13 % respondentu vecumā no 15 līdz 18 gadiem lasa grāmatu katru dienu vai katru otro dienu (Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs, 2018).

Publikācijas mērķis ir apkopot teorētiskās atziņas, aktualizējot pētījumus par skolēnu lasītprasmes pilnveidošanas aspektiem 21. gadsimtā, fokusējoties uz interesi kā būtisku faktoru lasīšanas sekmēšanā, kā arī veikt skolēnu intereses par lasīšanu empīrisku izpēti. Pētījumā izmantotās metodes: pedagoģiskās un psiholoģiskās literatūras analīze, lai apkopotu teorētiskās atziņas, kā arī empīriskās izpētes metodes: skolēnu aptaujas, kvantitatīvās datu apstrādes un analīzes metodes (datu grafiska attēlošana, datu analīze, izmantojot IBM 81 SPSS v.22. prognozējošās analītikas un statistiskās analīzes programmatūras pakotni).

Intereses par lasīšanu un lasīšanas paradumu veidošanās teorētiskie aspekti *Theoretical aspects of the development of interest in reading and reading behaviour*

Publikācijas autores rakstā aktualizē skolēnu intereses par lasīšanu teorētiskos un empīriskos aspektus tieši 7.-9. klasē, jo šajā vecumposmā interese par lasīšanu samazinās. Arī OECD PISA 2015 un IEA PIRLS 2016 pētījumu

rezultātu salīdzinājums atklāj ievērojamas atšķirības Latvijas vispārizglītojošo skolu pirmā sākumizglītības posma un 5.-9. klašu skolēnu vidējos sasniegumos lasītprasme. Secināts, ka 5.–9. klasē notiek straujš intereses par lasīšanu kritums (Geske & Grīnfelds u.c., 2020). Savukārt vecumposms no 14. līdz 16. gadiem ir laiks, kad jaunijs atrodas starpposmā starp bērnu un pieaugušo. Šajā vecumposmā mācīšanās motivāciju veicina gan vēlme izpētīt savas personīgās spējas, gan arī sāncensība (Šteinberga, 2013). Lasīšana ir daļa no mācību procesa, tādēļ svarīgi ir veicināt jauniešu motivāciju lasīt, kā arī sekmēt viņu interesi par lasīšanu.

Lasīšana ietver cilvēka afektīvās, kognitīvās un uzvedības tendences attiecībā uz objektu, notikumu vai uzdevumiem, kas saistīti ar lasīšanu (Hidi et al., 2004). Lai veicinātu skolēnu lasītprasmi, svarīgs priekšnoteikums ir viņus ieinteresēt lasīt vispār. Lasīšanas interese ir daudzdimensionāla. To raksturo – sajūtas (piemēram, gandarījums, dažādas emocionālās reakcijas, sajūta, ka esi “uz viļņa”); izziņas iespējas lasot (vērtības, autonomija, kompetence, pārliecība, piederības izjūta u.c.); uzvedības faktors (uzmanība, izpēte, pieredze) (Putro, Lee, 2017). Lasīšanas interese ikvienam izpaužas atšķirīgi, piemēram, kāds var izjust prieku un aizrautību, bet kāds cits lasot var iegūt mieru un emociju pašregulāciju (McKenna et al., 2012).

Svarīgi ir skolēnu iesaistīt savu mērķu izvirzīšanā saistībā ar lasīšanu. Čehlova (2002) norāda, ka pedagoģiski pareizi organizēta mērķa izvirzīšana ietekmē skolēna pašvadītas mācīšanās sekmīgu norisi. Savukārt Rune (2003) uzsver nepieciešamību ievērot pašizpaušmes un radošo aspektu tekstu izvēlē, jo būtiski ir “attīstīt skolēnu prasmi sevi izteikt intelektuāli un emocionāli – domas, pārdzīvojumi, pieredze, iztēlotais. Tādējādi skolēni apgūst savas vērtību sistēmas veidošanās prasmi” (Rune, 2003, 198).

Skolēna intereses pamatā nozīmīgs var būt arī skolotāja un vienaudžu atbalsts. Ir svarīgi, ka, aktualizējot interesi par kaut ko, skolēni dalās ar saviem vienaudžiem, kas var būt ievērojams motivācijas avots. Taču, sadarbībā ar citiem, skolēnam ir arī jāapzinās savas vērtības, interese un jāizvirza sev nozīmīgi mērķi (Ročāne, 2019).

Skolēnu intereses par lasīšanu veicināšanā nozīmīgi ir dažādi, tai skaitā skolas organizēti pasākumi. Piemēram, zibakcija "*Lasīt ir stilīgi*" Latvijas skolās. Skolēnus lielā mērā motivē arī izaicinājuma faktors, kad viņi tiek motivēti izlasīt pēc iespējas vairāk un noteiktā laika posmā (Mujib & Setyawan, 2022). Skolēnu interesi par lasīšanu var veicināt arī "*lasīšanas stūrīša*" izveide klasē (Wijaya, Zulela, & Edwita, 2022). Nozīmīgs un aktuāls izaicinājums skolām ir priekšnoteikumu apzināšanās lasīšanas kā skolēna ikdienas ieraduma veicināšanai, jo sistemātiski atkārtojot darbības, tiek nostiprināti paradumi. Īpaši nozīmīgs paradumu veidošanās posms ir agra bērnība (Špona, 2001), tādējādi aktuāla kļūst arī vecāku iesaistīšanās skolēnu intereses par lasīšanu veicināšanai, piemēram, regulāri lasot bērniem priekšā, jo lasīšanas paradumu (angļu: *reading*

behaviour) sekmēšanai ir nepieciešama sistemātiska atkārtošana. Vecāki ir tie, kas var savos bērnos veicināt interesi par lasīšanu, ieradumu apmeklēt grāmatu veikalus un bibliotēkas. Ja paši vecāki nemitīgi skatās televīziju, lūkojas viedtālruņos, tad arī bērns šo ieradumu pārņems. Tātad vecākiem jārada piemērs (Lazdiņa, 2019).

Taču lasīšanas paradumu veicināšanai aktuāla kļūst arī tādas vides radīšana, kurā lasīšana ir bērna brīva izvēle, nevis uzspiesta darbība. Šādu vidi sekmē pieejamais grāmatu klāsts, kā arī pieaugušie, kas rāda priekšzīmi bērnam, un arī cieņa pret citiem lasītājiem un viņu interesēm tekstu izvēlē sekmēšana (Pieper, 2017).

Skolēnu intereses par lasīšanu veicināšanā svarīga loma ir skolas bibliotēkām, kuras sagatavo un piedāvā skolēnu vecumam atbilstošu lasāmvielu (Rune, 2003). Azhari & Ramadan (2022) uzskata, ka bibliotēkas ir nenovērtēts resurss skolēnu intereses par lasīšanu veicināšanā. Tiek izvirzīts jautājums, kā sekmēt bibliotēkas apmeklēšanas regularitāti, jo, regulāri apmeklējot bibliotēku, skolēns vairāk pievēršas lasīšanai.

21. gadsimts tiek saukts arī par digitālo gadsimtu, kad jaunieši labprātāk laiku pavada lūkojoties savu viedtālruņu ekrānos. Tādēļ skolai un skolas bibliotēkai ir jāspēj pielāgoties, piedāvājot skolēniem iespēju lasīt elektroniskās grāmatas. Tas ir viens no veidiem, kā saglabāt un pat, iespējams, veicināt skolēnu interesi par lasīšanu (Dwipayana, 2021). Grāmatas digitālā formātā izceļas ar savu ērtumu un ātrumu, kā pie tām tikt (Buhanovska, 2021).

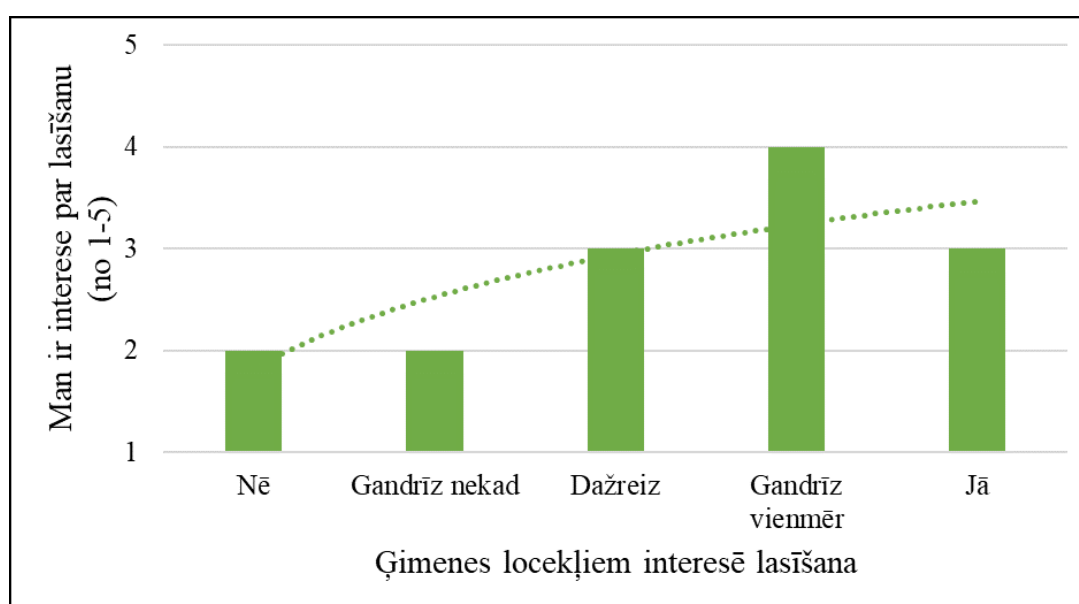
Skolēnu intereses par lasīšanu empīriskā izpēte ***Empirical research on students' interest in reading***

Pētījumā tika izvēlēta datu ieguves metode - aptauja, jo „aptaujas specifiska pazīme ir iespēja rakstiski uzdot arī lielāku skaitu jautājumu un saņemt atbildes no lielāka skaita pētāmo” (Kamerāde, Mārtinsons, & Pipere, 2016, 215). Aptaujas datu pamatotībai tika īstenota datu statistiskā apstrāde ar prognozējošās analītikas un statistiskās analīzes programmatūras pakotni (IBM 81 SPSS v.22). Aptauja norisinājās pētījuma bāzes skolā no 2022.gada 1.decembra līdz 2023.gada 7.janvārim ar mērķi veikt skolēnu intereses par lasīšanu empīrisko izpēti, kā arī noskaidrot priekšnoteikumus intereses par lasīšanu sekmēšanai, kā arī analizēt iespējamus šķēršļus lasītprasmes attīstīšanai. Kopumā uz aptaujas jautājumiem atbildēja 109 respondenti-skolēni no 7. līdz 9. klasei. No tiem 46,7 % bija respondenti-zēni un 53,3 % - respondentes-meitenes.

Tikai 37 (33,9%) no visiem respondentiem atzīmēja, ka lasa grāmatas ikdienā. Savukārt Manna Vitnija tests norāda, ka sieviešu dzimuma respondentiem nedaudz vairāk patīk lasīt grāmatas (no 1 līdz 5; Mediāna 3; IQR 1.25) nekā vīriešu dzimuma respondentiem (Mediāna 2; IQR 2; $p=0.022$). Ir

jāatzīst, ka tikai nedaudz vairāk par vienu trešo daļu respondentu ikdienā lasa grāmatas, kas liecina par nepieciešamību intereses par lasīšanu sekmēšanai.

Pieper (2017), Lazdiņa (2019), Špona (2001) akcentē audzināšanas procesa nozīmīgumu ģimenē un vecāku ietekmi uz bērnu paradumu sekmēšanu, tādējādi arī lasīšanas paradumu sekmēšanu. Novērtējot apgalvojumu par lasīšanas interesi ģimenē, mērķis bija noskaidrot, vai tas ietekmē paša interesi par lasīšanu, un, veicot Spīrmena rangu korelāciju, tika atklāts, ka piekrišana apgalvojumam, ka ģimenes locekļiem interesē lasīšana, statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka pašam respondentam interesē lasīšana ($\rho=0.276$; $p=0.004$). Tātad viens no ārējiem faktoriem, kas var ietekmēt skolēnu interesi par lasīšanu, ir ģimenes piemērs (sk. 1.att.).

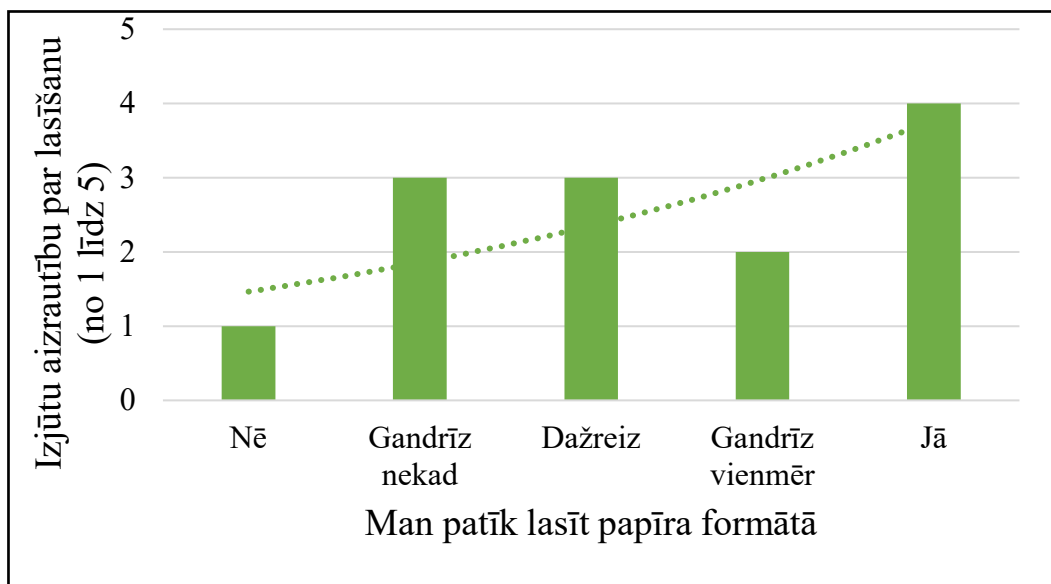

1.attēls. Skolēna intereses par lasīšanu korelācija ar ģimenes interesi par lasīšanu (N=109)
(autoru veidots)

Figure 1 Correlation of student interest in reading with family interest in reading (N=109) (made by authors)

Skolēniem tika uzdots jautājums, vai ir bijusi situācija, kad viņi grib lasīt, bet nav piemērotas lasāmvielas. Manna Vitnija U tests norāda, ka respondenti, kuri saskaras ar šādu situāciju, vairāk piekrīt apgalvojumam, ka jūt aizrautību pret lasīšanu (Mediāna 3; IQR 2) nekā respondenti, kuri ar šādu situāciju nesaskaras (Mediāna 2; IQR 2; $p=0.001$). Tādējādi tiek aktualizēta teorētisko izziņas avotu izpētē gūtā atziņa par skolu bibliotēku nozīmīgumu (Rune, 2003; Azhari & Ramadan, 2022).

Kaut arī mūsdienās aizvien vairāk piedāvājumā parādās elektroniskās grāmatas, veicot Spīrmena rangu korelāciju tika atklāts, ka patika lasīt papīra formātā statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka respondents izjūt aizrautību un interesi par lasīšanu ($\rho=0.509$; $p<0.001$).

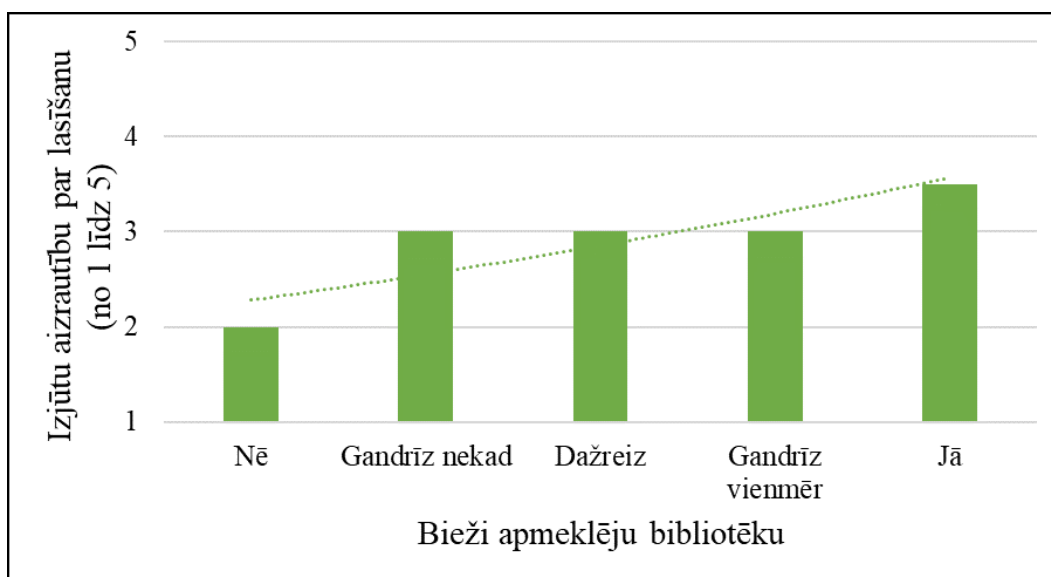

2.attēls. Aizrautības un intereses izjušanas par lasīšanu korelācija ar patīku lasīt grāmatas papīra formātā (N=109) (autoru veidots)

Figure 2 Correlation of excitement and interest in reading with enjoyment to read paper books (N=109) (made by authors)

Šāda korelācija nav novērojama respondentiem, kuriem patīk lasīt elektroniskā formātā ($p=0.413$). Tas liek secināt, ka skolēni, kam ir interese par lasīšanu, vairāk tomēr izvēlēsies grāmatas papīra formātā (sk. 2. att.).

Savukārt, veicot Spīrmena rangu korelāciju, tika atklāts, ka bieži bibliotēkas apmeklējumi statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka respondents izjūt interesi un aizrautību par lasīšanu ($\rho=0.381$; $p<0.001$) (sk. 3. att.).

3.attēls. Aizrautības un intereses par lasīšanu izjušanas korelācija ar bibliotēkas apmeklējumu (N=109) (autoru veidots)

Figure 3 Correlation of excitement and interest in reading with library attendance (N=109) (made by authors)

Uz atvērto jautājumu, kur tiek iegūtas grāmatas lasīšanai, visvairāk respondentu (41%) norādīja bibliotēku. Citas respondentu atbildes bija: *Iegādājos grāmatu, lai ir ko lasīt; Atrodu citu nodarbi vai atveru internetu un atrodu kaut kur ko lasīt; Pajautāju draugiem, lai iesaka man grāmatas; Meklēju grāmatu elektroniski; Mēģinu skatīties dažādas filmas, kas balstītas uz grāmatu motīviem; Izmantoju telefonu; Neko, eju lauka; Tad nelasu; Diemžēl padodos un beigās nelasu vispār* u.c. Tādējādi pētījuma autores vēlas aktualizēt bibliotēkas kā lasīšanu veicinošas vides nepieciešamību.

Secinājumi Conclusions

Mērķus lasīšanā var klasificēt kā akadēmiskos mērķus un rekreatīvos mērķus. Kontroles aspekts (visbiežāk kāda cita (ne paša skolēna) izvēlēti/ieteikti teksti) ir vairāk asociējams ar akadēmiskajiem mērķiem lasīšanā, savukārt brīvā izvēle ar rekreatīvajiem mērķiem lasīšanā, kas ir neobligāta, paša lasītāja vadīta aktivitāte, ko parasti veic brīvajā laikā ar mērķi gūt gandarījumu. Diemžēl mūsdienās interese par lasīšanu mazinās un skolēnu, kuri paši izvēlas brīvajā laikā lasīt, skaits mazinās.

Lasīšanas interese ir daudzdimensionāla. To raksturo gandarījums, dažādas emocionālās reakcijas, individuālās mācīšanās vajadzībās balstītas izziņas iespējas lasot, ietverot vērtības, autonomiju, kompetenci, pārliecību u.c. Lasīšanas interese ikvienam izpaužas atšķirīgi, piemēram, kāds var izjust prieku un aizrautību, bet kāds cits lasot var iegūt mieru un sekmēt emociju pašregulāciju.

Lasīšanas paradumu veicināšanai aktuāla kļūst arī tādas vides radīšana, kurā lasīšana ir bērna brīva izvēle, nevis uzspiesta darbība. Šādu vidi sekmē pieejamais grāmatu klāsts. Arī empīrisko izziņas avotu analīze atklāj, ka respondenti, kuri saskaras ar situāciju, kad ir vēlme lasīt, bet nav grāmatu, vairāk piekrīt apgalvojumam, ka jūt aizrautību pret lasīšanu, nekā respondenti, kuri ar šādu situāciju nesaskaras. Tādējādi tiek aktualizēta teorētisko izziņas avotu izpētē gūtā atziņa par skolu bibliotēku nozīmīgumu. Arī veicot Spīrmana Ro korelāciju, tika atklāts, ka bieži bibliotēkas apmeklējumi statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka respondents izjūt aizrautību par lasīšanu.

Gan teorētisko, gan empīrisko datu analīze atklāj, ka bērnu lasīšanas paradumu veicināšanu lielā mērā sekmē ģimene, jo respondentu piekrišana apgalvojumam, ka ģimenes locekļiem interesē lasīšana, statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka pašam respondentam interesē lasīšana. Vecāki ir tie, kas var savos bērnos veicināt interesi par lasīšanu, piemēram, jau no mazotnes lasot bērniem grāmatas un attīstot ieradumu apmeklēt grāmatu veikalus un bibliotēkas. Taču, ja paši vecāki nemitīgi skatās televīziju, lūkojas viedtālruņos, tad, iespējams, arī bērns šo ieradumu pārņems.

Empīriskajā izpētē neapstiprinājās teorētisko izziņas avotu analīzē izvirzītais pieņēmums, ka digitālās grāmatas varētu sekmēt skolēnu interesi par lasīšanu. Veicot Spīrmana Ro korelāciju tika atklāts, ka patika lasīt papīra formātā statistiski ticami pozitīvi korelē ar piekrišanu apgalvojumam, ka respondents izjūt aizrautību par lasīšanu. Šāda korelācija nav novērojama respondentiem, kuriem patīk lasīt elektroniskā formātā.

Summary

Today, education is facing different challenges as students prefer to spend their time on their mobile phones and computers. This in turn affects the level of literacy of students. Various studies around the world on students' behaviour and interest show the decline in students' interest in reading, which is occurring especially between the ages of 14 and 16. Reading purpose can be classified as academic purpose and recreational purpose of reading. The control aspect can be more associated with academic reading purpose, while free choice is associated with recreational reading purpose, which include optional, self-directed activities, usually done in leisure time in order to enjoy the process. Unfortunately, interest in reading is declining and the number of students who choose to read in their free time for enjoyment is declining. Reading interest is multidimensional. It can be characterised by satisfaction, different emotional reactions, individual learning needs, including values, autonomy, competence, confidence, etc. The interest in reading is expressed differently for everyone, for example, someone may experience joy and excitement, while another may gain peace and self-regulation of emotions through reading. Creating an environment, in which reading is a free choice rather than a forced activity, is also becoming an issue for promoting reading habits. The range of books available contributes to such an environment. The analysis of empirical data also reveals that respondents who have faced a situation when they would like to read, but do not have a book they would like to read, are more likely to agree with the statement that they feel passionate about reading than the respondents who have not faced such a situation. This highlights the theoretical insights gained within the research on the importance of school libraries. Also, the Spearman's rank correlation revealed that frequent library visits statistically significantly positively correlate with agreement with the statement that the respondent feels enthusiastic about reading.

Analysis of both theoretical and empirical data reveals that the family is a major contributor to children's reading habits, as respondents' agreement with the statement that family members are interested in reading statistically significantly positively correlates with agreement that the respondent is interested in reading. Therefore, parents are the ones who can foster their children interest in reading as well.

Literatūras saraksts *References*

- Azhari, A., & Ramadan, Z. H. (2022). The Intensity of Visiting the School Library as an Indicator of Students' Reading Interest in Elementary Schools. *International Journal of Elementary Education*, 6(2). Retrieved from: <https://ejournal.undiksha.ac.id/index.php/IJEE/article/view/46584/22364>
- Buhanovska, S. (2021). *No Gūtenberga līdz glāstvirsmām: par e-lasīšanas iespējām 21. gadsimtā Latvijā*. Pieejams: <https://www.punctummagazine.lv/2021/12/08/no-gutenberg-lidz-glastvirsmam-par-e-lasinas-iespejam-21-gadsimta-latvija/>
- Buzzetto-More, N., Guy, R., & Elobaid, M. (2007). Reading in a digital age: E-books are students ready for this learning object? *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 3, 239–250.
- Čehlova, Z. (2002). *Izziņas aktivitāte mācībās*. Rīga: Raka
- Dwipayana, M. A. (2021). An Analysis of Students' Reading Skill Using Electronic Book to Improve Students' English Reading Literacy in Elementary School. *Journal of Educational Study*, 1(2), 10-20. Retrieved from: <https://www.jurnal.stkipahsingaraja.ac.id/index.php/joes/article/view/145/196>
- Ferguson, D. (2020). *Children are reading less than ever before, research reveals*. Retrieved from: <https://www.theguardian.com/education/2020/feb/29/children-reading-less-says-new-research>
- Geske, A., Grīnfelds, A., Kangro, A., Kiseļova, R., & Stūre, B. (2020). *Monogrāfija: Latvijas skolēnu sasniegumi un skolas vide OECD PISA salīdzinājumā*. A. Kangro red. Pieejams: https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/ipi/PISA/PISA2015_sekundarie_petijumi.pdf
- Hidi, S., Renninger, K. A., & Krapp, A. (2004). Interest, a motivational variable that combines affective and cognitive functioning. In D. Y. Day & R. J. Stenberg (Eds.), *Motivation, emotion, and cognition: Integrative perspectives on intellectual functioning and development* (pp. 89–115). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Kamerāde, D., Mārtinsons, K., & Pipere, A. (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa Klētņieks, E. (2021). *Medijpratība – palīgs mācībās un dzīvē*. Pieejams: <https://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/medijpratiba-paligs-macibas-un-dzive>
- Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs. (2018). *Pētījums par Latvijas iedzīvotāju grāmatu lasīšanas paradumiem*. Pieejams: https://www.limbazubiblioteka.lv/files/editor/P%C4%93t%C4%ABjums_gr%C4%81matu_las%C4%AB%C5%A1anas_paradumi_2018.pdf
- Lazdiņa, S. (2019). *Labai lasītprasmei – visu iesaistīto pušu saskanīgu kopdarbu*. Pieejams: <https://skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/labai-lasitprasmei-visu-iesaistito-pusu-saskanigu-kopdarbu>
- McKenna, M. C., Conradi, K., Lawrence, C., Jang, B. G., & Meyer, J.P. (2012). Reading attitudes of middle school students: Results of a U.S. survey. *Reading Research Quarterly*, 47, 283–306. DOI: 10.1002/rrq.021
- Mujib, M., & Setyawan, A. (2022). Increasing the Reading Interest of Panohan Elementary School Students by Using The Reading Challenge Method. *Jurnal Pendidikan dan Teknologi*, 1(1), 348-358. Retrieved from: <http://journal.citradharma.org/index.php/maktab/article/view/502/240>
- Pieper, K. (2017). *Reading for Pleasure: A Passport to Everywhere*. Independent Carmarthen: Thinking Press an imprint of Crown House Publishing.

Laškova et al., 2023. *Lasītprasmes mūsdienų aktualitāte: attīstīšanas šķēršļi un ieguvumi mācību procesā pamatskolā no 7. līdz 9. klasei*

Putro, N., & Lee, J. (2017). Reading interest in a digital age. *Reading Psychology*, v38, n8, p 778-807.

Ročāne, M. (2019). *Skolēnu pašvadītas mācīšanās veicināšana debašu procesā*. Pieejams: https://www.liepu.lv/uploads/dokumenti/prom/Promocijas%20darbs_Maija%20Rocane_24.11.2019.pdf

Rune, M. (2003). *Stratēģijas literatūras apgūvē pamatskolā*. Rīga: RaKa.

Špona, A. (2001). *Audzināšanas teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

Šteinberga, A. (2013). *Pedagoģiskā psiholoģija*. Rīga: RaKa.

Wijaya, S., Zulela, M. S., & Edwita, G. Y. (2022). Implementation of the reading corner through the school literature movement in increasing student's reading interest in elementary school. *Jurnal Pendidikan dan Pengajaran Guru Sekolah Dasar (JPPGuseda)*, 5(3), 90-96. Retrieved from: <http://journal.unpak.ac.id/index.php/JPPGuseda/article/view/6475/3534>